ja lõpetas 1863. Sai kandidati auunime 1865, oli 1865 kuni 1866 kodukooliõpetaja Helenurme mõisas, akademikus Middendorffi perekonnas, siis 1868 gümnasiumi kooliõpetaja Kuresaares ja 1868—1872 sellesama ameti pääl Tartus. Aastal 1872 walitti teda Otepää õpetajaks, kust ta 1880 aastal Peeterburi Jaani koguduse õpetajaks kutsuti. 1886 sai ta Helsingi ülikooli poolt Dr. phil. auunime. Palju tööde ja osalt ka wanaduse tõttu wabastas ta end õpetaja ametist ja korraldas Eesti wanawara, millest „Setukeste laulud" Helsingis Soome kirjameeste seltsi kulul ilmusiwad. Tema tööstd on hulk. Ta põrm sängitati Tartu Maarja surnuaiale.

Weel teise tähtsa mehe kaotasime surma läbi ära. Tuntud Eesti heliloojа, kelle töödes elu ja waimustust on — Johann Kappel, sünd. 1855 Paides, lahkus 2. juuni kuul 1907 Saksamaal, Schönbergi sanatoriumis, Württembergi kuningriigis, siit ilmast. Temaga kaotasime ühe parema Eesti heliloojа, kuid ta tööd elawad lauljate suus edasi.

Toogu tulew, 1908 aasta, terwe Wene riigile ja ka wäikese Eesti rahwale paremaid päewi, kui seda läinud aastal nägime. Walitsegu rahu maal ja kosugu, kaswagu ning õitsegu meie wäikene kodumaa endist wiisi!

Truud sõbrad.

See oli kuulsas Mukdeni lahingus 1905 märtsi kuul. Kats eestlast, Jaan Remmelgas ja Peeter Jalakas, walmistasiwad ennast lahingu wastu. Kuulujutud lendasiwad ümber, et jaapanlased juba ümber parema tiiwa olla läinud, kuid eestpoolt toodi ikka ja ikka wõidusõnumeid, et jaapanlased igal pool suure kahjuga tagasi on löödud.

„Wõib olla, et täna wiimast korda päikse tõusu näeme!" ütles Remmelgas, ranitsat selga seadides. „Mul on tume aimdus, et meie jällegi löödud saame. Nägin unes, et mul mustad riided seljas oliwad, see tähendab wist surma. Naene ja poeg ja tütar seisiwad kaugel udu sees. Hõikasin nende järele, nad põgenesiwad minu eest ja wiimati jäiwad nagu wäikesed täpikesed järele, sinna kohta kuhu nad kadusiwad. Peeter, ma aiman halba."

„Mina juba unenägu ei usu!" wastas Peeter. „Mis wõidusse puutub, siis ei usu ma ka selle sisse mitte. Küll meie endid ikka ära päästame. Eks me küllalt ole õigel ajal jalgadele tuld andnud."

„Aga kui haawatud saad, mis siis."

„Kes teab! On eluks loodud, pääseme eluga, on surmaks, sureme — selleks juba sõda on. Mina olen poissmees, mul ei ole naist ega last, üks kõik, kas ma Eestimaa ehk Mandshuria mullas puhkan . . . ."

„Hää rääkida küll aga . . . ."

Põmm — käis tume pauk kuskil mägede taga. Sellele järgnes teine, kolmas ja nii edasi. Kuulid ja kranaatid lendasiwad õhus ning nii mõnigi trehwas neist Wene seisukohale, kukkus maha, löhkes ja külwas surma ja hukatust oma ümbrusesse.

Kostis komandu hääl. Mehed säeti lahingu walmis ja siis mindi seisukohalt ettewaatlikult ligemale, mille tagant Jaapani pommid lendasiwad.

„Mu süda on raske!" ütles Remmelgas. „Kui sa, sõber, elusse jääd ja mina langen, siis teadusta sellest minu naesele. Sängita mind, kui wõid, oma käega mulda."

„Ei maksa nii ruttu testamenti teha," lausus Jalakas pilgates. „Wõib olla langen mina enne."

„Siis tahan ma sinu eest hoolitseda."

„Hüwä, siin on mu käsi! Hoolitseme siis teine teise eest ka pärast surma weel."

„Nalja pole siin midagi!"

„Mis sa hädaga muudki teed, kui nalja! Aga tõsiselt ütelda, kui mul ikka wähegi elu toibu sees on, siis ma sinuta küll lahingu platsist ei lahku. Kõrwu wõitleme, kõrwu langeme ehk tuleme ka elawalt tagasi."

„Tänan sind, sõber!"

Häälitselt oli tumedat „bansai" kuulda. Jaapanlased tormasiwad ligilähedal mõne Wene kindlustuse pääle ja, siis kostis tume ragin, nagu oleks kepikest katki murtud.

„Jaapani jalawägi on ligidal!" tähendas Remmelgas.

„Olgu, saame ennem hakkama."

Eemalt kostsiwad ükstuud püssipaugud ja määrinnaku weerelt tõusiwad wäikesed suitsupilwekesed ülesse.

„Üks kuul lendas mööda pääd!" tähendas Remmelgas.

„Waheşt oli parm!"

„Ära ikka tõsise asja juures naljata!"

Nüüd tuliwad jaapanlased wõsastiku ääres nähtawale ja Wene ohwitser andis oma meestele maha heitmise käsu. Kamandati laskma. Esimene kogupauk käis ja sünnitas Jaapani pool nähtawasti segadust. Esimesed jaapanlased läksiwad wõsastikusse tagasi. Nüüd aga kõlas säält kogupauk, mille järele Wene ridades kihin ja kahin